

www.humak.fi

Opinnäytetyö

Kuurojen naisten osallistuminen Suomen Kuurojen Urheiluliiton toimintaan.

Kuurojen naisten osallistumisen edistäminen liiton toiminnassa.

Iina Uhlenius

Kansalaistoiminnan ja nuorisotyön koulutusohjelma

(210 op)

Arvioitavaksi jättämisaika
(muodossa 4/2020)

HUMANISTINEN
AMMATTIKORKEAKOULU

TIIVISTELMÄ

Humanistinen ammattikorkeakoulu
Yhteisöpedagogi AMK, Kansalaistoiminnan ja nuorisotyön koulutusohjelma

---

Tekijä: Iina Uhlenius

Opinnäytetyön nimi: Kuurojen naisten osallistuminen Suomen Kuurojen Urheiluliiton toimintaan

Sivumäärä: 30 ja 7 liitesivua

Työn ohjaaja: Tarja Nyman

Työn tilaaja: Suomen Kuurojen Urheiluliitto

Suomessa toimii urheiluliitot eri kohderyhmille. Suomen Kuurojen Urheiluliitto on yksi niistä. Liiton kohderyhmänä ovat viittomakieliset ja muut kuulovammaisryhmät kuten sisäkorvaistutetut ja huonokuuloiset.

Suomen Kuurojen Urheiluliitto ry (SKUL) on perustettu vuonna 1920 ja se on Suomen vanhin vammaisurheilujärjestö, jolla on 13 jäsenseuraa ja jäseniä yhteensä noin 1000. SKUL toimii jäsenseurojensa keskusjärjestönä ohjaten, kouluttaen ja johtaen niiden toimintaa ja SKUL:n päätavoitteena on luoda mahdollisimman tasa-arvoiset liikunta- ja urheiluolosuhteet Suomen kuulovammaisille ihmisille.

SKUL:n kilpailutoiminta on hyvin vilkasta. Kilpailutoimintaa on kaikilla tasoilla: SM-, PBM-, EM-, MM-kilpailut sekä Kesä- ja Talviolympialaiset eli Deaflympics.

Miesten osallistuminen on ollut vilkasta alusta saakka useassa lajissa, mutta naisten osallistuminen on ollut vaihtelevaa ja harvinaisemmassa lajissa. On ollut tiedossa enemmän kuuroja naisurheilijoita tai liikunnasta kiinnostuneita kuuroja naisia, mutta heidän osallistuminen ei ole aina näkynyt. Joten tämä opinnäytetyö käsittelee kuurojen naisten osallistumisesta, mahdollisista haasteista ja uusista ehdotuksista heidän näkökulmien ja kokemusten avulla. Tavoitteena on edistää naisten osallistumista liiton toiminnassa. Aihe on myös ajankohtainen, sillä naisten asema urheilumaailmassa on ollut puheenaiheena viime aikoina.

Tutkimusmenetelmänä toimi laadullinen tutkimus, jossa menetelminä käytin yksilö- ja teemahaastattelu ja kyselylomake sosiaalisessa mediassa.

Tuloksissa tuli ilmi, että tasa-arvoisuus, liikuntatarjonta, rahavara ja urheiluyhteisöön kuuluvuus ovat vaikuttaneet osallistumiseen. Toivotaan tasa-arvoisempaa kohtelua, monipuolisempaa liikuntatarjontaa, parempaa rahavaraa ja parempaa yhteisöön kuuluvuuden tunnetta, että kaikki naisliikkijat kuuluvat tähän yhteisöön eikä vain kilpailijat.

Ehdotetaan pohtimaan naisten urheilun panostuksesta, perustamaan naistyöryhmän naisten urheilun hyväksi ja toiminnan johtamisen ja varainhankinnan kehittäminen.

Asiasanat: kuurot, naiset, osallistuminen, urheilu, naisten urheilu, viittomakieliset, kuulovammaiset

ABSTRACT

Humak University of Applied Sciences
Community Educator, Degree Programme in Civic Activities and Youth Work

---

Author: Iina Uhlenius

Title: The deaf women's participation in the activity in the Finnish Athletic Association of the Deaf

Number of Pages: 30 and 7 attachment pages

Supervisor: Tarja Nyman

Subscriber: Finnish Athletic Association of the Deaf

There are sports federations for different target groups in Finland. The Finnish Deaf Sports Association is one of them. The association's target group is sign language users and other hearing-impaired groups, such as ear-implants and hearing-impaired people.

The Finnish Association of the Deaf (SKUL) was founded in 1920 and is the oldest disability sports organization in Finland with 13 member clubs and about 1000 members in total.

SKUL acts as the central organization of its member clubs, guiding, training and directing their activities and SKUL's main goal is to create the most equal physical and sporting conditions possible for hearing-impaired people in Finland.

SKUL's competitive activity is very lively. There is competition at all levels: Finland Championship, Nordic and Baltic Championship, European Championships, World Championships and Summer and Winter Olympics ergo Deaflympics.

The participation of men has been active since the beginning in several sports but the participation of women has been varying and in a rarer sport. There have been more deaf women athletes or deaf women interested in exercise but their participation has not always been visible. Therefore this thesis is handling the participation of deaf women, potential challenges and new suggestions through their standpoints and experiences. The aim is to advance the participation of women in the activities of the association. The topic is also topical as the role of women in the world of sport has been a topic of discussion recently.

The research method was a qualitative research, in which I used an individual and thematic interview and a questionnaire on social media.

The results showed that equality, sports selection, financial resources and belonging to the sports community have influenced participation. We want more equal treatment, a more varied sports selection, better financial resources and a better sense of belonging to the community, so that all women movers belong to this community and not just for competitors.

It is proposed to consider the contribution of women's sport, to set up a women's working group for women's sport and to develop leading of the action and fundraising.

Keywords: deaf, women, sport, participation, women's sports, sign language users, hearing-impaired people

SISÄLLYS

TIIVISTELMÄ

ABSTRACT

1	JOHDANTO	5
2	OPINNÄYTETYÖN TAUSTATIEDOT JA TARVE	5
3	KUUROJEN URHEILU	6
3.1	Suomen Kuurojen Urheiluliitto.....	7
3.2	Kuurojen naisten urheilu	8
4	OSALLISUUS.....	9
4.1	Osallisuus sosiaalipedagogisella näkökulmalla	10
4.2	Yhteisö	12
4.3	Osallisuuden suhteena yhteisöön.....	14
4.4	Osallisuus ja yhteisöllisyys kuurojen urheiluyhteisössä	16
5	OPINNÄYTETYÖN TOTEUTUS	17
5.1	Laadullinen menetelmä.....	18
5.2	Yksilö- ja teemahaastattelu	18
5.3	Kyselylomake	19
6	TULOKSET JA HAVAINNOT.....	20
7	POHDINTAA KUUROJEN NAISTEN OSALLISTUMISEN EDISTÄMISEKSI ..	26
8	LOPUKSI.....	30
	LÄHTEET	31
	LIITTEET	32

1 JOHDANTO

Minun opinnäytetyöni käsittelee kuurojen naisten osallistumisesta Suomen Kuurojen Urheiluliiton eli SKUL:n toimintaan, että mitä haasteita kuurojen naisten osallistumisessa on ollut, millainen SKUL:n toiminta on ollut heidän näkökulmasta ja millaisia uusia ehdotuksia voisi toteuttaa. Tavoitteena on edistää naisten osallistumista SKUL:n toiminnassa. Kuurojen naisten osallistuminen SKUL:n toiminnassa on ollut vaihtelevaa, mutta kuurojen miesten osallistuminen on ollut vilkasta ja tasaisempaa alusta saakka useammassa lajissa. Naisia on näkynyt myös harvinaisemmin eri lajissa. Eli naisten osallisuus on ollut heikompaa kuin miesten, vaikka on ollut puhetta ja tiedossa, että urheilusta kiinnostuneita kuuroja naisia olisi enemmän ympäri Suomessa kuin mitä on näkynyt SKUL:n toiminnassa.

Opinnäytetyön tutkimusmenetelmänä toteutuu laadullinen tutkimusmenetelmä. Laadullisessa tutkimuksessa pyritään ymmärtämään kohteen laatua, ominaisuuksia ja merkityksiä kokonaisvaltaisesti. Laadullisessa tutkimuksessa aineistonkeruu toteutettiin haastattelulla ja kyselylomakkeella. Minun kysymykset olivat millainen kuurojen naisten toiminta on ollut, mikä motivoi osallistumaan ja miten toimintaa voisi edistää.

2 OPINNÄYTETYÖN TAUSTATIEDOT JA TARVE

Naisten urheilu on ollut puheenaiheena viime vuosina eri muodossa. Kuten myös aiheet kuurojen naisten urheilusta eri tasoinen ovat olleet esillä kuurojen urheilumaailmassa viime vuosina. Yleisesti naisten mahdollisuudet ja epäkohdat urheilumenestyksessä ovat olleet kova puheenaihe ja niin myös kuurojen naisten urheilussa. Aktiivisuus, mahdollisuudet ja tasa-arvoisuus kuurojen naisten urheilussa ovat olleet tärkeitä aiheita.

Tästä aiheesta ei ole myös tutkittu eikä ole tehty selvitystä, että kuinka kuurojen naisten osallistumista voisi edistää. SKUL:n toimintaan osallistuu naisia, mutta loppujen lopuksi heitä on ollut kuitenkin pieni joukko, että heitä voisi olla enemmänkin.

Opinnäytetyöntekijänä minua kiinnostaa, että tarjoaako SKUL toimintaa kuuroille naisille tarpeeksi, miten SKUL:n toiminta merkitsee kuuroille naisille, onko kuurojen naisurheilijoiden ja SKUL:n välillä jonkinlainen kuilu vai mitkä syyt vaikuttavat naisten osallistumiseen.

Kuten olen maininnut, että aktiivisuus kuurojen naisten urheilutoiminnassa on ollut vaihtelevaa ja jossain vaiheessa toiminta oli myös hiljaista, vaikka kuurot naiset ovat urheilleet kuitenkin eri lajissa eri tasolla ympäri Suomessa muualla kuin SKUL:n toiminnassa. SKUL:n päätavoitteena on luoda mahdollisimman tasa-arvoiset liikunta- ja urheiluolosuhteet Suomen kuulovammaisille ihmisille (Suomen Kuurojen Urheiluliitto), joten kuurot naiset kuuluvat tähän kohderyhmään ja SKUL olisi kiinnostunut tietää, että mitkä asiat voivat vaikuttaa naisten osallistumiseen SKUL:n toiminnassa ja miten heidän osallistumista voisi edistää.

3 KUUROJEN URHEILU

Liikkuminen, urheileminen ja kilpaileminen ovat kautta aikojen kuuluneet ihmisten elämään tavalla tai toisella (Tähtinen & Nevala, 2010). Niin kuuluukin myös kuurojen ihmisten elämään. Kuurojen urheilu on suunnattu kuuroille, huonokuuloisille, sisäkorvaistutteisille ja muille kuulovammaisille. Kuurojen järjestäytyntä liikuntatoiminta alkoi vuonna 1903 ja sen jälkeen alkoi syntyä kuurojen urheiluseurat eri kaupungeissa ja säännöllinen kilpailutoiminta alkoi vuonna 1906 (Kaarninen, 2007, 12-13). Kuurojen urheilussa käytetään pääasiassa viittomakieltä.

Tällä hetkellä Suomessa on kolmetoista kuurojen urheiluseuraa, jotka ovat SKUL:n jäsenseuroja.

Kuurojen urheilu on aina ollut tärkeä kuuroille urheilijoille. Kuurot ovat ainoa yhteisö tai vammaisryhmä, joista suurin osa kommunikoi keskenään viittomakielellä tai jäljellä olevan kuulon tai huulilta luvun turvin riippuen kuulovamman asteesta (Aaltonen, 2015). Tämä tarkoittaa, että siellä voidaan käyttää omaa kieltä eli viittomakieltä.

Tähän liittyy myös kuurojen identiteetti ja kuurot saavat vertaistukea kuurojen urheilun kautta, jotkut jopa saavat vertaistukea vain kuurojen urheilussa. Silloin kuurojen urheilun merkitys korostuu. Kuurojen urheilutoiminnan olemassaolon keskeisimmät tekijät ovat muun muassa yhteisöllisyys, kultturelliset tekijät, viittomakieli ja samaistuminen sekä omanarvon tunne on tässä yhteisössä voimakkaasti läsnä. Viittomakielisten ja eri kuulovammaisryhmien urheilutoiminnassa yhteisöllisyys ja samaistuminen ryhmään voi olla vielä korostetumpaa kuin kuulevien ja muiden vammaisryhmien toiminnassa (Aaltonen, 2015).

3.1 Suomen Kuurojen Urheiluliitto

Kuurojen urheilutoimintaa on ollut käynnissä jo ennen SKUL:a ja kuurot urheilijat olivat kokoontuneet urheiluseurojen edustajakokouksiin vuodesta 1912 lähtien vuosittain. SKUL perustettiin vuonna 1920, koska voimistelu- ja urheiluseurojen keskusjärjestön tarpeellisuus katsottiin selväksi. SKUL perustettiin ensin nimellä Kuuromyrkäin Urheiluliitto ja on Suomen vanhin vammaisurheilujärjestö, jolla on nykyään 13 jäsenseuraa ja jäseniä yhteensä noin 1000. SKUL toimii jäsenseurojensa keskusjärjestönä ohjaten, kouluttaen ja johtuen niiden toimintaa ja SKUL:n päätavoitteena on luoda mahdollisimman tasa-arvoiset liikunta- ja urheiluolosuhteet Suomen kuulovammaisille ihmisille.

SKUL järjestää vuoden läpi liikuntaa, tapahtumia, leirejä, maajoukkue-toimintaa ja muuta toimintaa. Viimeisinä vuosina toimintaa on ollut pääasiassa ryhmäliikuntaa eri kaupungeissa lapsille, aikuisille ja senioreille, uimakoulua lapsille, maajoukkue-toimintaa eri lajeissa, leirejä ja tapahtumia eri-ikäisille lapsille, nuorille ja aikuisille. Niiden lisäksi on myös SKUL:n SM-kilpailut eri lajeissa kuten keilauksessa, futsalissa, salibandyssä, sulkapallossa ja golfissa. SKUL on myös Euroopan kuurojen urheiluliiton (EDSO) ja Kansainvälisten kuurojen urheilukomitean (ICSD) jäsenenä. SKUL:n kilpailutoiminta on hyvin vilkasta. Kilpailutoimintaa on kaikilla tasoilla: SM-, PBM-, EM-, MM-kilpailut sekä Kesä- ja Talviolympialaiset eli Deaflympics. Eli SKUL:n urheilutoiminta on kokonaisuudessaan aika aktiivista.

3.2 Kuurojen naisten urheilu

Kuurojen naisten urheilutoimintaa on ollut jo vuoden 1900 alusta lähtien, eli jo ennen kuin SKUL perustettiin. Helsingin kuurojen yhdistyksen naisjäsenet perustivat oman voimisteluseuran vuonna 1908. Silloin naisten liikunta oli ilmeisesti ajan tavan mukaan vain voimistelua. Tampereen Kuurojen Yhdistyksen alajaostoksi perustettiin vuonna 1909 Tampereen Kuuromykkä Naisten Hiihtoseura, joka toimi naisten urheiluseurana. Helsingin naisten voimisteluseuratoiminta loppui vuonna 1916, kun silloin seuran yhteyteen perustettiin naisten voimistelu- ja urheiluosasto. (Kaarninen, 2007, 13-16.)

Seuraavaksi esittelen joitakin naisten urheilutoiminnan muotoja; Naisten hiihtotoimintaa eli vuoteen 1999 asti. Lentopallossa oli aktiivista toimintaa ja kuuroilla naisilla oli lentopallojoukkue. Lentopallojoukkue oli mukana kesäolympialaisissa (vanhalla nimellä Maailman kisoissa) vuonna 1993. Vuosi 1993 oli kultaista aikaa kuurojen naisten lentopallossa harrastetasosta kilpailutasoon asti. Vuoden 1997 jälkeen toiminta nukahti.

Naisten futsalmaajoukkue perustettiin vuonna 2011 ja osallistui ensimmäistä kertaa arvokilpailuihin vuonna 2012, jonka jälkeen on osallistunut eri arvokilpailuihin MM-tasolle asti. On edelleen aktiivisessa toiminnassa. Futsaltoiminta on yksi aktiivisimmista joukkueurheilulajeista nykypäivänä. On aktiivisia yksilölajeja kuten lumilautailussa ja keilauksessa, joissa on pitempi historia. Salibandytoiminta oli aikaisemmin aktiivista, mutta se notkahti vuonna 1992 ja myöhemmin muutkin joukkuelajitkin seurasivat sitä pikkuhiljaa. Urheilusta kiinnostuneita naisia löytyi eri puolilta Suomea, mutta mitään ei tapahtunut. Vuonna 2003 aikaan aktiivinen kuuro naisurheilija Heli Romu päätti ottaa asian hoidettavakseen yksityishenkilönä, sillä SKUL ei ollut naisten mielestä tukenut naisten urheilutoimintaa tarpeeksi. Romu järjesti SKUL:n ulkopuolella salibandytoimintaa lokakuussa 2003. Alkuun hän järjesti salibandyleirin ja sitä järjestellessä 42 kuuroja naisia eri puolilta Suomea ilmaisi kiinnostuksensa ja heistä 35 pääsi paikalle salibandyleirille. Tästä voi päätellä, että kuurot naiset ovat kiinnostuneet SKUL:n kilpailutoiminnasta.

Romu valittiin SKUL:n hallitukseen vuonna 2004 ja siitä alkoi naisten urheilutoiminta taas. Romun toimesta naistoimikunta perustettiin SKUL:n alajaostoksi samana vuonna. Naistoimikunnan tärkein tarkoitus oli kuurojen ja muiden kuulovammaisten naisten-, ja tyttöjen liikunta- ja urheilutoiminnan kehittäminen. Sen lisäksi edunvalvontatyö, liikunta- ja urheilutoiminnan pysyvyys pidettiin tärkeänä sekä naisten jäsenoikeuksista tiedottaminen jäsenseurojen kautta oli myös tavoitteena.

Tämän naistoimikunnan johtoryhmässä toimi useita naisia. Kokoukset järjestettiin säännöllisesti ja naisten liikuntatoiminta järjestettiin säännöllisesti eri liikunnan merkeissä, tyttöjen koripalloleiristä naisten kuntoiluviikonloppuun vuoteen 2008 asti.

Naistoimikunnassa oli toimintaa silloin, kun tämän johtoryhmän jäsenet olivat aktiivisia. Sitten kun toiminta hiipui, toimikunnan nimi vaihdettiin kunto- ja terveysliikuntajaostoksi vuonna 2008. Tämä katsottiin tarpeelliseksi, koska edellisenä vuonna toimintaan lisättiin myös nuorten toiminta ja jatkossa järjestettiin liikuntaa myös senioreille. Päätettiin, että on parempi olla yksi laaja ja toimiva jaosto, joka vastaa useammasta toiminnasta.

Kuurojen naisten urheilu nykypäivänä on kuitenkin melko aktiivista. Toimintaa on ainakin lumilautailussa, keilauksessa ja futsalissa maajoukkueetasoon asti. Ryhmäliikuntaan, leireille ja muihin tapahtumiin osallistuu naisia. Useammassa lajissa naisten urheilijoiden määrä on kuitenkin sellainen, että heitä riittää yleensä vain yhteen joukkueeseen.

4 OSALLISUUS

Tämä luku kertoo osallisuudesta ja miten osallisuus merkitsee yksilölle ja yhteisölle. Koska tutkimuksen aihe koskee osallisuutta ja osallistumisen edistämistä, osallisuuden ja osallistumisen käsitys auttaa tutkimuksen etenemistä.

Osallisuuden käsite onkin laaja ja monitulkintainen. Siitä keskustellaan paljon eri tasolla, myös yhteiskunnallisella tasolla ja monissa paikoissa. Ja kerron myös tässä, että miten osallistumisen merkitys eroaa osallisuudesta ja näytän osallisuuden ulottuvuudet. Tämä tutkimus pohjautuu vahvasti Nivalan ja Rynänen sosiaalipedagogiikan teoriaan (2013 & 2019), sillä osallisuus ja osallistuminen sosiaalipedagogiikan näkökulmasta soveltuvat hyvin tähän tutkimukseen.

4.1 Osallisuus sosiaalipedagogisella näkökulmalla

Koska osallisuutta voi tulkita moninaisesti, käsitteen käytön yhteydessä on tärkeää pysähtyä tarkastelemaan aluksi sitä, että mistä tai missä olemme osallisia tai mistä haluaisimme olla osallisia, toki riippuen siitä mihin osallisuudesta puhutaan. Osallisuus ja osallistuminen ovat ajankohtaisia keskustelunaiheita ja niiden edistäminen on tavoitteena monissa toiminnoissa ja sektoreissa. Usein kuitenkin jää epäselväksi, että mitä osallisuudella tarkoitetaan ja millaista osallistumista pyritään saada aikaiseksi (Nivala & Rynänen 2013,9). Osallisuus on myös luonteeltaan käsite, jota voi käyttää yleismerkityksessä, ettei sille pysty antamaan yksiselitteistä ”kohdetta”. Tämän vuoksi käsite voi olla haastavaa (Nivala & Rynänen 2013).

Sosiaalipedagoginen näkökulma juurtuu tasa-arvon ja demokratian ideaaleihin, jotka tukevat kaikkien osallisuuden ja osallistumisen ideaalia. Tällä ideaalilla on teoreettista jäsenysvoimaa ja käytännöllisiä sovellusmahdollisuuksia (Nivala & Rynänen 2013).

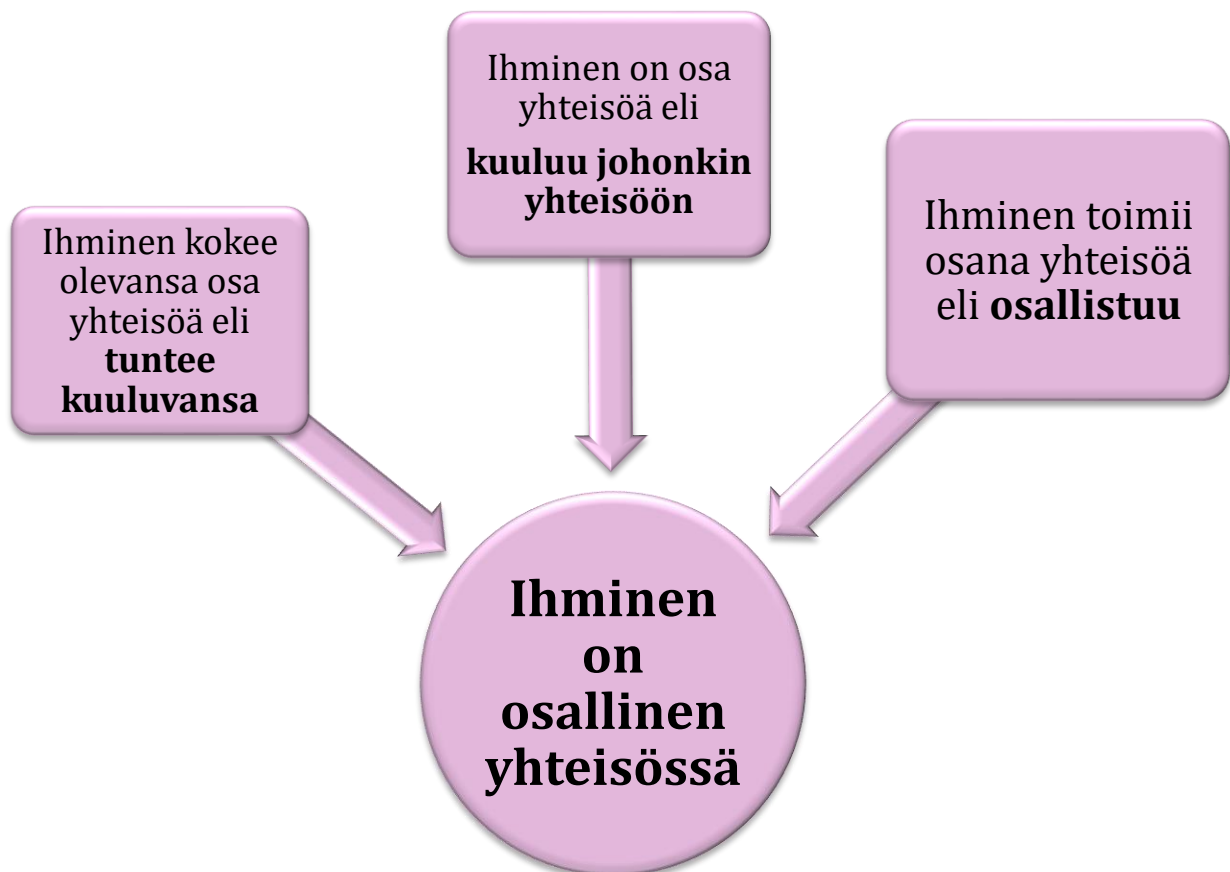
Osallisuuden käsite on tullut suosituksi 2000-luvun kuluessa Suomessa. Se on yleinen ja positiivisesti sävyttynyt käsite jossain toiminnassa tai sosiaalisessa yhteisössä mukana olemiselle. Se on vastakohta ulkopuolelle jäämiselle tai jättämiselle. Osallisuus voidaan saavuttaa monin tavoin. Samalla siihen on yhdistetty erilaisia ja toisistaan paljonkin poikkeavia merkityksiä (Nevala & Rynänen 2013).

Lähtökohtana osallisuuden ja osallistumisen käsitteiden erottelu on samansuuntaisesti. Osallisuus on ihmisen sosiaaliseen perusluonteeseen liittyvää: kuulumista jo-

honkin, olemista, elämistä ja toimimista yhteydessä muihin ihmisiin (Nevala & Ryy-
nänen 2013,26). Siinä on tunteita ja kokemuksia. Osallisuus ei ole yksilön ominaisuus
tai yksilön toimintaa, vaan on jotain, mikä toteutuu ihmisen ja yhteisön suhteessa.

Osallistuminen taas on aktiivista tekemistä ja toimimista eli osan ottamista johonkin
toimintaan. Osan ottaminen toimintaan, jossa voi edistää osallisuutta. Osallistuminen
ei ole silti osallisuuden synonyymi, vaikka se täyttäisi laatukriteerit. Eli osallisuuden ja
osallistumisen keskeinen erottava tekijä on aktiivisuus (Lehto, 2018).

Sosiaalipedagogisen käsityksen osallisuudesta hahmottelussa tulee tarkastella suh-
detta mahdollisimman kokonaisvaltaisesti. Osallisuutta voi jäsentää suhteena kolmen
ulottuvuuden avulla:

Kuvio 1: Nivalan ja Rynnäsen (2013) näkemykseen perustuvan osallisuuden jäsentäminen suhteena kolmen ulottuvuuden avulla.

Eli osallisuuden toteutuminen edellyttää kaikkien näiden toteutumiseen. Osallisuus voi toteutua suhteessa eriluonteisiin ja -kokoisiin yhteisöihin, jos niissä on mahdollista kuulua, osallistua yhteisön elämään jossain merkityksessä sekä kehittää kuulumisen tunnetta (Nivala & Rynnänen, 2013).

Saksalaisen filosofin Axel Honnethin (synt. 1949) teoria vuonna 2012 korostaa sitä, että jokaiselle ihmiselle on tärkeää tulla huomioiduksi omine erityislaatuine ominaisuuksineen ja kykyineen. Eli ihmiset tarvitsevat tulla hyväksytyksi ja saada arvostuksen kokemuksia, jotka ovat tärkeä sosiaalisen vuorovaikutuksen muoto ja olennaista identiteetin muotoutumiselle (Nivala & Rynnänen 2013,29). Tämä Honnethin teoria sopii SKUL:n toiminnan tarkoitukseen eli kuurojen ja muiden kuulovammaisten ryhmään, joissa jokaisella on omanlaatuinen kuuloaste ja käytetään useampaa kieltä.

4.2 Yhteisö

Osallisuuden tapaan yhteisökin on käsitteenä laaja ja monitulkintainen. Voi kuvailla ja määritellä yhteisöä ja yhteisöön liittyviä ihanteita monin tavoin. Mielikuvissa yhteisö ja yhteisöllisyys ovat yksiselitteisesti positiivinen: yhteisö on välttämätön ihmisen hyvinvoinnille ja yhteisöllisyys on toivottavaa ihmisten välisissä suhteissa. Siitä tulee sosiaalisten suhteiden, vuorovaikutuksen ja yhteisen tekemisen kautta perusta yhteiselämälle. Yhteiselämä taas tarkoittaa sellaista yhteistä elämistä, jossa ei pelkästään eletä ulkonaisesti samassa ympäristössä, vaan kohdataan muita ihmisiä, toimitaan yhdessä ja koetaan jonkinlaista yhteyttä muihin. Tällainen yhteiselämä toteutuu erilaisissa yhteisöissä ja kasvu yhteiselämään tapahtuu yhteisöjen jäsenenä (Nivala & Rynnänen 2019).

Teoreettisena käsitteenä yhteisö on kaikkea muuta kuin yksiselitteinen. Vakiintuneimman määritelmätavan mukaan yhteisö tarkoittaa ihmisten yhteenliittymä, jossa ihmisillä on jokin yhteinen, yhdistävä asia ja siitä tuleva yhteenkuuluvuuden tunne. Perin-

teisen ajatustavan mukaan tärkeä yhteisön määrittelyperusta on ollut paikka eli yhteisö muodostuu tietyllä rajatulla alueella, esimerkiksi tietyssä kylässä tai asuvista ihmisistä, koska alueellisesta läheisyydestä tulee yhteisöllinen sidos heidän välilleen. Tähän ajatustapaan viittaa käsite paikallisyhteisö. Alueellinen läheisyys ei kuitenkaan riitä yhteisön perustaksi, vaan yhteisön käsite pitää sisällään muutakin. Yhteisön käsitettä käytetään nykyään usein sellaisista ihmisryhmistä, jotka voivat asua jopa eri puolilla maapalloa. Tällaisia yhteisöjä on esimerkiksi internetin yhdistämät pelaajayhteisöt tai harrasteryhmät (Nivala & Ryyänen 2019). Muodollisen tai institutionaalisen yhteisyyden määritelmän mukaan yhteisöön kuuluvat automaattisesti kaikki, joilla on muodollinen asema jonkin institutionaalisen kokonaisuuden jäsenenä. Esimerkiksi valtion kansalaiset ovat muodollisesti tämän valtiosyhteisön jäsenet tai tietyn koulun oppilaat kuuluvat tähän kouluyhteisöön. Tällaisessa käsitteessä ei ole väliä, että osallistuvatko he toimintaan mukaan tai kokevatko he valtiosyhteisönsä tai koulunsa yhteisöksi. Yhteenkuuluvuuden tunne ei välttämättä toteudu näissä yhteisöissä. Tämän takia on tärkeää tunnistaa, että milloin yhteisön käsitettä käytetään vain tällaisessa ulkonaisessa merkityksessä (Nivala & Ryyänen 2019).

Sosiaalipedagogisessa yhteisökäsityksessä on usein erityinen laadullinen ulottuvuus, jonka mukaan yhteisö ei ole mikä tahansa ihmisten yhteenliittymä, vaan erityislaatuinen vastavuoroinen suhde ihmisten välillä. Aito yhteisö ja erityiset yhteisölliset suhteet korostavat yhteisön erityislaatuisuutta. Sosiaalipedagoginen yhteisökäsitys ja perinteisen yhteisömääritelmä erottuvat siinä, että miten yhteisö rakentuu. Perinteisten määritelmien mukaan yhteisö on jokin tietty, rajattu joukko ihmisiä ja yhteisö rakentuu ottamalla ihmisiä jäsenikseen, mutta samalla myös sulkemalla ulos toisia, joiden kanssa ryhmän jäsenillä ei ole mitään yhteistä. Sosiaalipedagoginen käsitys taas keskittyy pohtimaan laajemmin, että miten toiset ihmiset kohdataan, minkälaisia yhteisöllisiä suhteita ja toimintaa kohtaamisissa muotoutuu ja mistä yhteisön jäsenten välinen yhteisyys tulee (Nivala & Ryyänen 2019).

Sosiaalipedagogisen tutkimuksen mukaan on tärkeää huomioida yhteisöllisyyden muuttuvia muotoja ja yhteisöjen todellista monimuotoisuutta, sillä yhteisöt voivat koko ajan muuttua, määrittyä uudelleen, ja olla hetkellisiä ja intensiivisiä. Yhteisöt voi-

vat olla joko hyvinvointia edistäviä tai vahingoittavia. Yhteisyyden kokemus täyttää ihmisen perustarpeita, ja näitä kokemuksia voidaan etsiä myös itselle vahingollisista yhteisöistä. Yhteisyyteen perustuvat yhteisöt vaikuttavat ihmisen persoonalliseen ja sosiaaliseen kasvuun. Ne voivat joko tukea tai haitata tasapainoista kasvua. Mielikuvissa pienillä, kasvokkaisilla vuorovaikutuksilla ja henkilökohtaisilla suhteilla rakentuviin yhteisöihin yhdistetään lämpimät ja läheiset suhteet, keskinäinen huolenpito ja suojele (Nivala & Ryyänen 2019).

Opimme yhteisöistä ja yhteisöllisyydestä kokemalla ne itse. Filosofi ja kulttuurihahmo Martin Buber (synt. 1878) totesi yksinkertaisesti, että yhteisöllisyyteen kasvattaminen on mahdollista vain, jos on yhteisö, joka kasvattaa yhteisöllisyyteen. Emme tarvitse erityisiä työmenetelmiä tai kasvatuksen prosesseja yhteisöjen ja yhteisöllisyyden kasvatukselliseen tukemiseen, vaan siihen riittää vaan yhteisön todeksi elämistä.

4.3 Osallisuuden suhteena yhteisöön

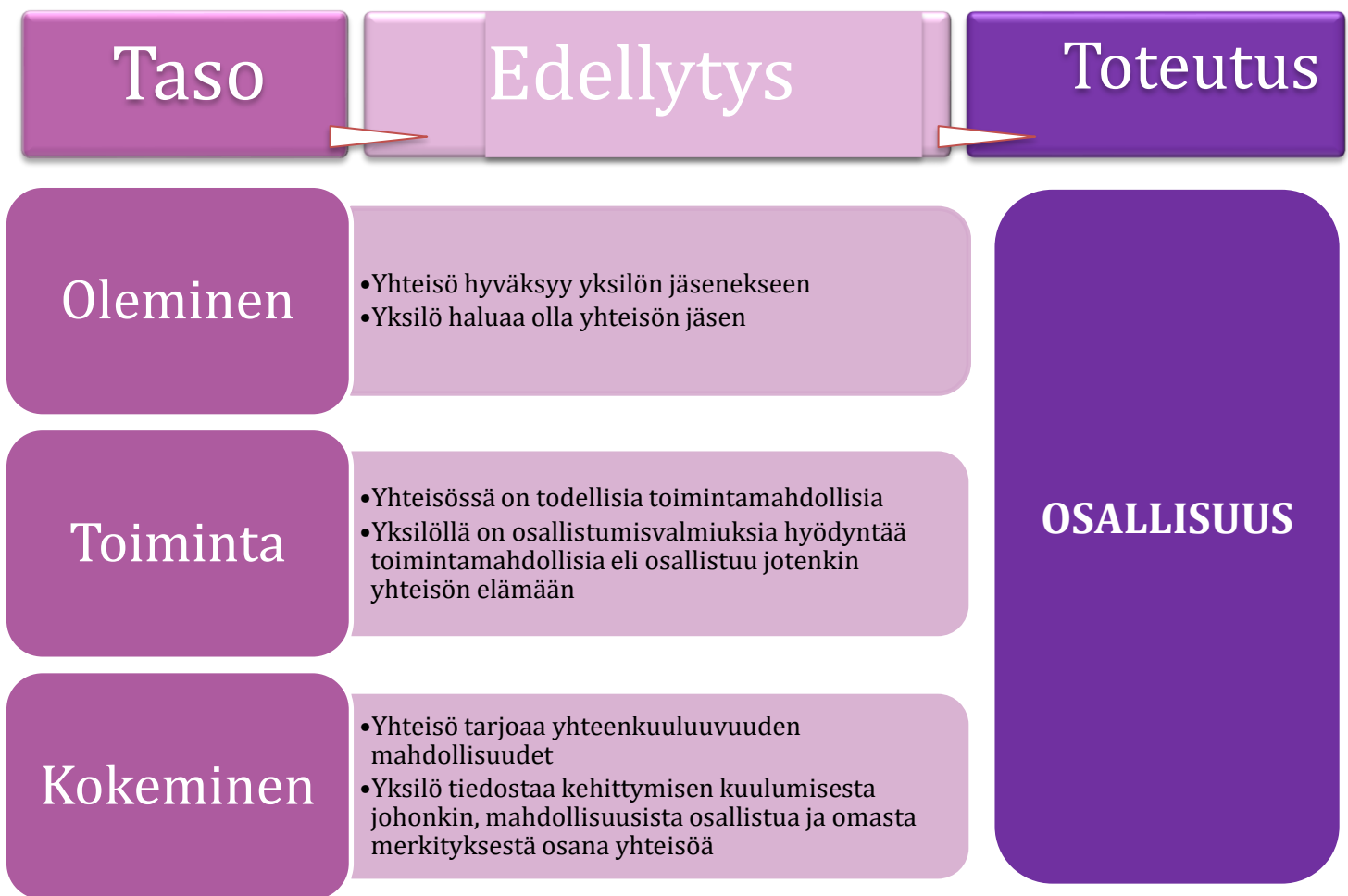
Ajatus osallisuudesta suhteena onkin sosiaalipedagogisen osallisuuskäsityksen perustana. Siinä osallisuus kuvataan ihmisen ja yhteisön välisen suhteen luonnetta. Varsinkin tavoiteltavaa luonnetta. Samaa osallisuuden perusideaa voi käyttää ihmisen ja yhteisön välisen suhteen tarkasteluun. Osallisuuden käsitteen avaamisen yhteydessä voi huomata, että myös yhteisöltä edellytetään jotain osallisuuden toteutumiseksi eikä osallisuus voi toteutua missä tahansa yhteisössä (Nivala & Ryyänen 2019).

Osallisuus on eettinen ideaali, johon sisältyy ihanne yhteisöstä, jonka jäsenet kokevat kuuluvansa yhteisöön yhteisön arvokkaina jäseninä ja voivat ja haluavat toimia yhteisössä ja myös yhteisön kautta ympäröivässä maailmassa (Nivala & Ryyänen 2013,28). Osallisuus yhteisön jäsenenä tarkoittaa olemista ja toimimista yhteisössä sekä niiden aikaansaamaa kokemusta yhteisöön kuulumisesta. Yhteisö tarkoittaa vaikka pieniä, konkreettisia ja paikallisia lähiyhteisöjä tai abstrakteja yhteisöjä, kuten esimerkiksi yhteiskuntaa ja laajimmillaan ihmiskuntaa (Nivala & Ryyänen 2013). Toteutumiseksi tarvitaan sellaisia yhteisöjä, joissa on mahdollista toimia ja tulla nähdyksi, kuulluksi ja tunnustetuksi ainutlaatuisena ihmisenä, omana itsenään ja arvokkaana osana yhteisöä

(Nivala & Ryyänen 2013,27). Sen lisäksi toteutuminen edellyttää myös yhteisön jäseniä toimimaan yhdessä niin, että jokaisella on mahdollisuus toimia ja myös todellisia mahdollisuuksia ja valtaa vaikuttaa yhteisön asioihin.

Osallisuudessa tapahtuu edelleen aina kaikkia kolmea: kuulumista, osallistumista ja tunnetta kuulumisesta (Nivala & Ryyänen 2013). Tähän ei riitä pelkkä kuuluminen tai osallistuminen, joka ei saa aikaan kokemusta kuulumisesta. Merkitykselliset sosiaaliset suhteet rakentuvat osallisuuden perustaan. Niiden pohjalta voi kehittyä tunne yhteisöön kuulumisesta. Osallisuus on mahdollista monentyyppisissä ja erikokoisissa yhteisöissä. Saman ihmisen osallisuus eri yhteisöissä on yleensä eri tasoisuutta: jossa-kin yhteisössä osallisuus voi olla vahvaa ja toisessa samanaikaisesti ihan olematonta. Osallistuminen on ihmisen toiminnallista läsnäoloa suhteissa ja tuo mahdollisuuksia vuorovaikutukseen ja yhteistoimintaan, jotka rakentavat suhteita (Nivala & Ryyänen 2019).

Kun haluaa kutsua yksilön ja yhteisön suhdetta osallisuudeksi, se edellyttää jotain yksilöltä ja yhteisöltä eli molemmilta yhtä aikaa.

Kuvio 2: Nivalan ja Ryynäsen teoksessa (2019) sosiaalipedagogiikan näkemykseen perustuva osallisuus suhteena yhteisöön.

4.4 Osallisuus ja yhteisöllisyys kuurojen urheiluyhteisössä

Sosiaalipedagogiikan teoria osallisuuden suhteena yhteisöön soveltuu kuurojen urheiluyhteisöön. Kuurojen urheiluun ei osallistuta pelkästään osallistumisen tai urheilun vuoksi, vaan myös osallisuuden ja yhteisöllisyyden vuoksi. Vaikka kuurot voivat urheilla ja urheilevatkin kuulevien urheiluyhteisössä, mutta kuurojen urheiluyhteisö on kuitenkin hyvin tärkeä kuurojen yhteisölle. Siihen on syitä, jotka ovat muun muassa

yhteisöllisyys, kulttuuriset tekijät, viittomakieli ja samaistuminen. Niiden vuoksi kuurojen urheiluyhteisö on ylipäätään olemassa ja kuurojen urheiluun osallistutaan (Aaltonen 2015).

Liikuntatoiminnassa voi olla vahvaa yhteisöllisyyttä. Urheiluseurojen liikuntatoimintaa järjestetään usein juuri ryhmässä, jossa tapahtuu vuorovaikutus toisten kanssa sekä ystävien tapaaminen ja liikkuminen voivat yhdistyä urheiluseuran harjoituksissa tai seuran puitteissa voi syntyä uudet vuorovaikutussuhteet (Kauravaara 2018,29). Yhteisöllisyys ja vuorovaikutus voivat toteutua vahvasti liikunta-aktiivin aikana sekä myös pukuhuoneissa ennen ja jälkeen liikuntahetkiä. Näissä tilanteissa ehtii luoda vuorovaikutussuhteita. Yksilölajitoiminnassakin voi kysyä neuvoa toiselta, kokeilla ja miettiä yhdessä, oppia toisilta ja vaihtaa kokemuksia kasvotusten tai vaikka sosiaalisen median kautta (Kauravaara 2018,29).

Kuurojen urheiluyhteisössä tapahtuva yhteisöllisyys voi olla korostetumpaa ja omanarvon tunne on myös voimakkaasti läsnä (Aaltonen 2015). Yhteenkuuluminen onkin tärkeä osa kuurojen urheiluyhteisöä. Yhteenkuuluvuuden tunne on ihmisen tärkeä perustarve - hyväksynnän saaminen yhteisöstä, kannustus ja tuki voivat tyydyttää yhteenkuulumisen tarvetta (Kauravaara 2018,19).

Eli yhteenvetona kun kuuro osallistuja on osa kuurojen urheiluyhteisöä, toimii osana kuurojen urheiluyhteisöä ja kokee olevansa osa kuurojen urheiluyhteisöä, hänen osallisuutensa kuurojen urheiluyhteisössä toteutuu. Kuurojen naisten urheiluyhteisön yhdistävät tekijät ovat yhteisöllisyyden, kulttuuristen tekijöiden, viittomakielen ja samaistumisen lisäksi myös sukupuoli.

5 OPINNÄYTETYÖN TOTEUTUS

Opinnäytetyöni toteutui laadullisena tutkimuksena, jossa menetelminä käytin yksilö- ja teemahaastattelu sekä kyselylomake. Opinnäytetyöni aiheesta keskustelin ensin SKUL:n edustajien kanssa, että mistä aiheesta olisi tarve tutkia. On ollut selkeää alusta asti, että aihe liittyy kuurojen naisten liikuntatoimintaan. SKUL:n edustajat halusivat

tietää, että mistä syistä naisten osallistuminen on ollut vaihtelevaa, onko SKUL:n toiminnassa tai organisaatiossa jotain parannettavaa, onko toiminnasta hyötyä naisosallistujalle itselleen ja millaista toimintaa naiset kaipaivat. Aluksi tutkin ja keräsin aineistoa kuurojen naisten urheiluhistoriasta, minkä jälkeen tein haastattelut ja kyselylomakkeen. Lopuksi kokosin vastaukset yhteen, jonka jälkeen pohdin ja yhdistin niitä kehittämisehdotuksiin.

5.1 Laadullinen menetelmä

Laadullinen tutkimusmenetelmä on kvalitatiivinen tutkimus, jossa pyritään ymmärtämään kohteen laatua, ominaisuuksia ja merkityksiä kokonaisvaltaisesti. Tässä tutkimuksessa on lukuisia erilaisia traditioita, lähestymistapoja, aineistonkeruu- ja analyysimenetelmiä. Laadullinen tutkimus tehdään haastatteluaineistoista, havainnointiaineistoista ja kirjallisista dokumenteista. Laadullinen tutkimusmenetelmä sopii tämänluonteiseen tutkimukseen, sillä tässä tutkimuksessa pyritään ymmärtämään ainutlaatuista kohdetta eli kuurojen naisten urheiluyhteisöä ja sen myötä kuurojen naisten ominaisuuksia sekä toiminnan merkitystä yhteisölle eli liikuntatoiminnan merkitystä kuuroille naisille tai kuurojen naisten urheiluyhteisölle.

Aloitin aineistokeruun ensin tutkimalla arkistoja kuurojen naisten urheiluhistoriasta, minkä jälkeen aineistokeruu toteutui yksilö- ja teemahaastattelulla ja lopuksi kyselylomakkeella.

5.2 Yksilö- ja teemahaastattelu

Haastattelin neljä naista. Haastattelin ensimmäiseksi SKUL:n edustajaa Heli Romua, joka on ollut SKUL:n hallituksessa yli 15 vuotta. Häneltä tuli laaja tietopaketti kuurojen naisten urheilusta viimeisen 20 vuoden ajoilta. Haastattelin häneltä SKUL:n edustajana sekä osallistujana. Haastattelun tarkoitus oli selvittää kuurojen naisten urheilun nykyistä ja aikaisempaa tilannetta sekä kehittämistehtävän tarkentamiseksi. Haastattelin sen jälkeen SKUL:n toimintaan aktiivisesti osallistunutta henkilöä sekä kahta

muuta ulkopuolista, jotka eivät ole osallistuneet aktiivisesti SKUL:n toimintaan. Tämä aktiivinen osallistuja kertoi havaintoja ja kokemuksia kuurojen naisten urheiluyhteisöstä, SKUL:n toiminnasta sekä osallistumisen haasteita. Kaksi muut kertoivat syitä, että mikseivät ole olleet mukana SKUL:n toiminnassa sekä mitä he kaipaisivat tästä toiminnasta. Haastattelut toteutettiin kasvotusten ja videopuhelulla. Haastattelutilanteissa kysymyksiä yhteydessä keskustelimme myös laajemmin aiheista, kuten liikuntatarjonnasta, yhteenkuuluvuudesta ja tasa-arvosta. Silloin tuli pohdittua erilaisista näkökulmista ja myös pystyimme vertailla aikaisempia ja nykyisiä kokemuksia sekä aikaisempien ja nykyisten elämäntilanteita, että miten ne ovat vaikuttaneet naisten urheiluun tai osallistumiseen eri aikoina. Samalla ymmärsin, että kuuroista naisurheilijoista tai sen historiasta on tutkittu vähän.

5.3 Kyselylomake

Kyselylomake oli viimeinen tiedonkeruu tässä opinnäytetyöprosessissa. Kyselylomake toteutettiin avoimena kyselynä kuuroille naisille, jotka ovat joko osallistuneet tai eivät ole osallistuneet SKUL:n toimintaan. Kysely lähetettiin sosiaalisessa mediassa haastattelujen jälkeen, sillä niiden jälkeen osasin miettiä ja koota kyselylomakkeen kysymyksiä paremmin, joiden vastauksista olisi hyötyä SKUL:lle. Kyselyyn vastattiin anonyymisti ja samaan aikaan kyselyyn vastaajilla oli halutessaan mahdollisuus ottaa yhteyttä minuun ja keskustella minun kanssani aiheesta tai kysymyksistä laajemmin. Tein kyselylomakkeen Webropol-kyselytyökalulla, jonka oli tosi kätevää tehdä, koska tällä kyselytyökalulla pystyi laittamaan erilaisia kysymys- ja vastausvaihtoehtoja. Siellä voi myös säätää vastaajien tietoja ja myös sitä, että mihin kyselyn vastaukset tulivat. Kyselylomake toteutui nettilinkkinä, joten vastaajat eivät tarvinneet vastata omalla nimellä tai käyttää omaa sähköpostia tai vastaavaa vastatakseen kyselyyn. Jotta kyselyyn voi vastata anonyymisti, kyselyn vastaajien tietoja ei kysytty ollenkaan ja vastaukset tulivat suoraan Webropoliin. Näin vastaajat pystyivät vastaamaan täysin anonyymisti ja vastaajien anonyymiys pysyi taattuna. Kyselyssä kysyin omasta osallistumisesta, kokemuksista, haasteista, SKUL:n toiminnasta naisille ja lopuksi toiveita ja ehdotuksia SKUL:lle. Osassa vastauksista oli useita vaihtoehtoja ja osaan voi vastata vapaamuotoisesti.

6 TULOKSET JA HAVAINNOT

Tässä luvussa kerron kyselyn ja haastattelujen vastaukset ja tulokset sekä havainnot. Haastattelussa tuli havaittua, että osa oli arempi vastaamaan kysymyksiin tai tiettyihin kysymyksiin ei tullut suoraa vastausta. Tästä ilmiöstä tuli pohdittua, että oliko tähän jokin erityinen syy tai johtuiko tämä siitä, että olen itse ollut aktiivinen mukana SKUL:n toiminnassa tai siitä, että kuurojen yhteisö on pieni ja tiivis eikä haluta tai uskalleta puhua epäkohdista. Osa taas perusteli vastauksiaan hyvin laajasti ja puhui epäkohdista rohkeasti suoraan. Haastattelujen ja vastausten perusteella osallistumiseen ovat vaikuttanut suurinpiirteisesti tasa-arvoisuus, liikuntatarjonta, rahavara ja urheiluyhteisö. Se, missä liikuntatoiminta on tarjottu, on myös vaikuttanut osallistumiseen, sillä kaikki eivät asu samassa kaupungissa.

Tasa-arvo on aina tärkeä aihe. On koettu, että naisurheilijoilta on vaadittu enemmän kuin miesurheilijoilta sekä naisurheilijoihin kohdistuviin epäkohtiin ei ole puututtu kunnolla ja kuurojen naisten traumat tai huonot kokemukset eivät ole käsitelty kunnolla. He kokevat myös, että heiltä ei ole pyydetty anteeksi heidän kokemasta epätasa-arvoisesta kohtelusta urheilutoiminnassa. Niistä on seurannut haasteita osallistumiseen sekä pahoinvointia tai pettymystä heille.

Mutta samalla osallisuus koetaan vahvana ja tärkeänä asiana sekä kuurojen naisten urheilutoiminta on koettu ja koetaan edelleen tärkeänä kuuroille naisille joko identiteetin, kielen tai yhteenkuuluvuuden näkökulmin.

Pidän myös tärkeänä huomiona sitä, että kun kuuro nainen on ollut mukana SKUL:n hallituksessa, on ollut helpompi saada kuurot naiset osallistumaan SKUL:n toimintaan. Kun Heli Romu ei ollut vielä SKUL:n hallituksessa eikä ollut naistoimikuntaa, naisten liikuntatoiminta oli hiljaista. Viimeisiä hetkiä oli vuosia aikaisemmin. Vuodesta 2004 lähtien kun Romu pääsi SKUL:n hallitukseen ja perusti naistoimikunnan.

Näin hän herätti naisten urheilutoiminnan taas eloon ja siitä lähtien on ollut taas naisten urheilutoimintaa. Näin tämä tapahtui, kun SKUL:n hallituksessa on toiminut nainen, joka on tiennyt mitä naiset kaipaavat. Salibandytoiminta oli ensimmäinen askel pitkän hiljaisuuden jälkeen ja sen jälkeen alkoi koko naisten urheilutoiminta taas aktiivisemmin. SKUL:n hallituksesta sekä työntekijöistä sekä heidän naisten urheilutoimintaan painostuksesta on ollut luonnollisesti iso vaikutus, että kuinka naisten liikuntatoiminta toimii. Romun painostus naisten urheiluun on kehuttu ja arvostettu, ja on myös ollut tärkeä osa naisten urheilutoimintaa. Häntä pidetään kuurojen naisten urheilun esikuvana.

Mutta pitäisin silti harmittavana asiana, että jos pitäisi aina olla riippuvainen siitä, että toimiiko hallituksessa nainen vielä näin nykypäivänä? Menneiden aikojen, haastattelujen ja vastausten perusteella SKUL tarvitsisi edelleen naista hallitukseen, jotta naisten urheilutoiminta huomioidaan paremmin. Naisen rooli nähdään edelleen tärkeänä osana SKUL:n hallitusta, mikä ei ole mielestäni negatiivinen asia.

Kun naistoimikunta oli vielä olemassa, suunniteltiin liikuntatoimintaa nimenomaan naisille. Sen kautta huomioitiin naisten tarpeita ja osattiin paremmin vastata heidän tarpeisiin. Siten osattiin tarjota liikuntaa, mihin naiset osallistuivat. Naisten urheilutoimintaan vaikutti paljon myös se, että kuka johtaa liikuntaa tai urheilulajeja. On valitettavasti tapahtunut, että yksi tietty ihminen johti tiettyä joukkuelajia, mihin naiset osallistuivat aktiivisesti ja sitten kun tämä ihminen lopetti johtamisen, niin joukkue hajosi. Näin herkästi joukkue toiminta voikin hajota. Tämä on hyvä ottaa huomioon.

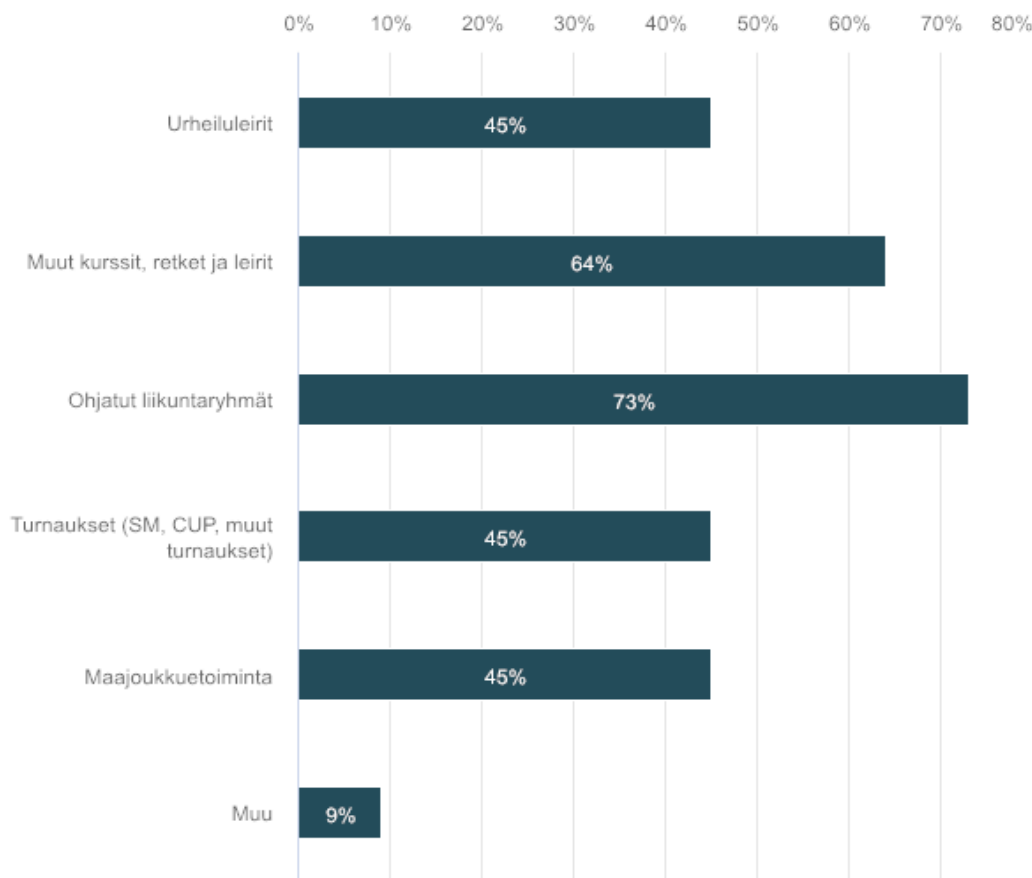
Maajoukkue toiminnassa mukana olleet urheilijat ovat kertoneet, että suuri omavastuu ja myös usein tietty elämäntilanne ovat saaneet heidät joko olemaan sivulla tai osallistuneet vaihtelevasti. Elämäntilanteet ovat olleet sellaisia, että tiettyjen elämänalueiden vuoksi ei ole ollut joustavuutta esimerkiksi kilpailumatkoja varten, kuten esimerkiksi työ. SKUL:n maajoukkue toiminta on vapaaehtoista ja maajoukkue toimintaan joutuu sitoutumaan paljon kilpailumatkojen lisäksi. Suuri omavastuu on hankala, jos varainharkinta ei toteudu toivotulla tavalla. Mutta maajoukkue toiminnassa olleet eivät olekaan ainoita, jotka miettivät rahavaraa. Muutkin kuten esimerkiksi työttömät ovat kokeneet, että maksu on ollut yksi haasteista.

SKUL:n liikuntatoiminnasta ja toimintaan osallistumisesta tuli paljon vastauksia sekä toiveita. Osa vastanneista ei aio osallistua enää SKUL:n toimintaan, mutta suurin osa aikoo osallistua SKUL:n toimintaan jatkossa. SKUL:n urheilutarjonnan vaihtoehtoja ovat olleet kapeita, jos osallistuja itse on kiinnostunut muusta lajista, mitä SKUL ei ole tarjonnut. Siitä syystä osallistuja on mennyt mieluummin kuulevien liikuntaympäristöön. Tämä on yksi hankalimpia osia, sillä kaikkia urheilulajeja voi olla vaikea noudattaa, jos osallistujamäärä ei riitä. Kuurojen yhteisö on jo itsekin aika pieni. Vastauksissa tuli ilmi, että yksilöliikunnastakin on melkein yhtä paljon kiinnostusta kuin joukkueliikunnasta. Yksilölajien toimintaan on kiinnostusta, kuten esimerkiksi hiihtoon, juoksuun tai pyöräilyyn olisi kiva saada viittomakielistä toimintaa, mitä ei ole tarjottu tarpeeksi.

Kaivataan enemmän toimintaa naisille ja naisten lisäksi myös lapsille, perheille tai senioreille. Osallistujien mielestä liikuntaryhmät tai muut liikuntatoiminnat ovat myös joko olleet usein kaukana tai vaikeasti tavoitettavissa paikoissa. Tulisi enemmän osallistujia, jos liikuntatoiminta olisi ollut lähempänä tai helposti tavoitettavissa. Vaikka SKUL on alkanut järjestää liikuntatoimintaa muuallakin kuin pääkaupunkiseudulla, mutta silti joka kaupungissa ei ole samanlaista urheilumahdollisuutta viittomakielen kanssa niin kuin pääkaupunkiseudulla, missä asuu eniten kuuroja Suomesta. Toivotaankin, että muualla asuvia otetaan myös huomioon. Osallistujien harmiksi toimintaa on peruttu helposti tai viime minuutilla esimerkiksi osallistujamäärän vuoksi, mikä on tuottanut pettymystä heille. Näin toimintaan on ollut vaikea sitoutua. Toinen haaste sitoutumisessa on ollut, että SKUL:n toimintaan on usein täytynyt sitoutua pidemmäksi aikaa eli kertaluontoista liikuntatoimintaa ei ole tarjottu tarpeeksi. Toiveissa on enemmän vesiliikuntaa, ryhmäliikuntaa ja urheiluleiritoimintaa aikuisille sekä myös lisää liikuntatoimintaa Helsingin alueelle. Liikuntaryhmistä pidetään kovasti, mutta samalla on myös osallistujien mielestä liian vähän ryhmiä.

Alla oleva taulukko on vastaus, että mihin SKUL:n toimintaan kyselyn vastaajat ovat osallistuneet ja haluaisivat osallistua.

Taulukko 1: Kyselyn yksi osa tuloksista. Taulukko on luotu Webropol-kyselytyökalussa.

Tuloksesta voi päätellä, että ohjatut liikuntaryhmät ovat suosittu valinta. Toiseksi on kurssit, retket tai leiritoiminta. Ne ovatkin sellainen toiminta, joka sopii kaikille eivätkä ne vaadi pitkäaikaista sitoutumista. Kurssin tai retken teemakin voi joko vaihtua tai toistua uudelleen.

Urheiluleirit, maajoukkueuiminta ja turnauksetkin ovat mieleistä toimintaa osallistujille, mutta ne eivät ole aina kaikkia varten, jos näissä on paljon kovaa urheilua tai kontaktiliikuntaa. Kuitenkin ne koetaan tärkeänä toimintana urheilijoille ja kilpailijoille sekä tärkeänä kokoontumispaikkana. Muuhun toimintaan vastattiin myös ja ehdotettiin, että se voisi olla sellainen toiminta, mihin liikuntaa harrastamattomat voisivat osallistua.

Urheiluyhteisö tuli puheeksi, että osa naisista on kokenut, että SKUL ja urheiluseurat ovat painottaneet kovasti urheilijoihin ja kilpailuihin, että SKUL:n toiminta ei olisi

heitä, jotka eivät ole urheilullisia tai kilpailuhenkisiä, varten. Heillä on ollut tunne, että maajoukkuetoiminnassa mukana olevat mielletään kuuluvan urheiluyhteisöön, vaikka muutkin, jotka eivät ole mukana maajoukkuetoiminnassa, kuuluvat SKUL:n kohde-ryhmään. Kaivataan liikuntatoimintaa myös niin sanotusti tavallisille, sillä liikunta on kuitenkin tarkoitettu kaikille eli myös muille, jotka eivät ole kilpailuhenkisiä tai eivät kilpaile millään tasolla. Liikunta toimii hyvinvoinnin tukena ja jokaisella on henkilökohtainen merkitys liikkumiseen (Kauravaara 2018,16-18). Liikunta voi olla monia eri liikuntamuotoja sekä liikunta on yksi tapa huolehtia itsestään. Naiset ovat myös saaneet vertaistukea ja liikunnan iloa naisten liikuntatoiminnasta, mikä on positiivinen asia. Esimerkiksi naiset ovat kokeneet, että ohjatuissa liikuntaryhmissä on ollut mukavaa, koska silloin tulee juteltua ja vaihdettua kokemuksia muiden kanssa ohjauksen jälkeen sekä ohjaajalta on myös voinut aina kysellä. Mutta toisten arviointi liikuntaharrastuksessa tai osallistumisesta on valitettavasti myös koettu tässä yhteisössä. Näin osallisuus ei toteudu tällaisessa tapauksessa. Osallisuus on tärkeä osa osallistumista ja myös yhteisöä kokonaisuutena. Jotta osallisuus toteutuu, siihen tarvitaan molempaa osallistumista ja yhteisöön kuulumista sekä kuulumisen tunnetta (Nivala & Rynänen 2019).

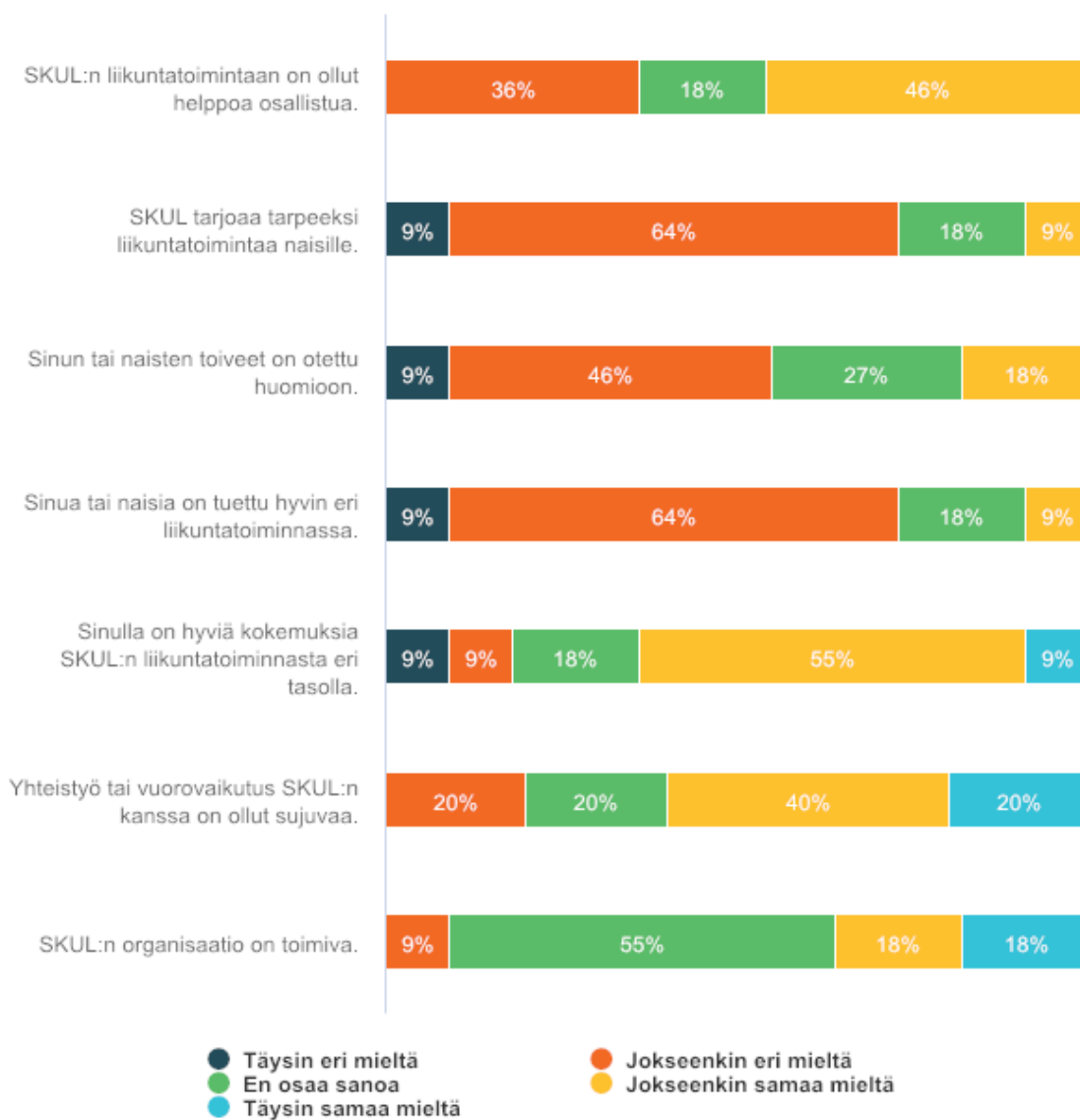
Naiset ovat saaneet paljon hyviä kokemuksia SKUL:n toiminnasta. He ovat saaneet vertaistukea sieltä, ovat saaneet käyttää omaa kieltä ja ovat tasa-arvoisia muiden kanssa. Siellä on aina voinut tavata muita tuttuja ja on ollut mukavaa saada ohjeita viittomakielellä. Muiden kanssa yhdessä on ollut mukavaa liikkua, mikä on piristänyt arkea ja on päästy myös kokeilemaan uutta lajia, mikä on ollut yksi parhaista asioista SKUL:n toiminnassa. Sosiaaliset naiset ovat kokeneet, että se on parasta sosiaalikeskustelua, jossa urheilu yhdistää ihmiset yhteen. Viittomakieli on yksi keskeisistä asioista, mikä saa kuuroja naisia osallistumaan SKUL:n toimintaan, koska silloin voi käyttää viittomakieltä, joka on oma kieli. Viittomakieli on tärkein ja paras osa SKUL:n toiminnassa. Maajoukkuetoiminnassa olleet kertoivat, että maajoukkuetoiminta on ollut mahtavaa, koska siellä voidaan käyttää viittomakieltä, kilpaillaan yhdessä omalla kielellä ja ollaan tasa-arvoisia muiden kanssa sekä sieltä saa myös vertaistukea.

Alla oleva taulukko on yksi osa kyselylomakkeen tuloksista, minkä haluan tuoda esiin. Nämä olivat peruskysymyksiä liittyen SKUL:n toimintaan. Siihen sai vastata, että

kuinka paljon on samaa mieltä väitteen kanssa ja painaa vastausvaihtoehdon. Vastausvaihtoehdot olivat täysin eri mieltä, jokseenkin eri mieltä, en osaa sanoa, jokseenkin samaa mieltä tai täysin samaa mieltä. Mielestäni näitä vastauksia on hyvä katsella ja pohtia yhdessä.

Taulukko 2: Kyselyn yksi osa tuloksista. Taulukko on luotu Webropol-kyselytyökalussa.

Tämä tulostaulukko kertoo, että suurin osa on jokseenkin eri mieltä seuraavista väitteistä kuten SKUL tarjoaa tarpeeksi liikuntatoimintaa naisille, naisten toiveet on otettu huomioon ja naisia on tuettu hyvin eri liikuntatoiminnassa. SKUL:n toimintaan on ollut osittain helppoa osallistua ja osittain ei ole ollut. Mutta naisilla on myös hyviä kokemuksia SKUL:n liikuntatoiminnasta, mikä on positiivinen tulos, vaikka siinä on myös osa, jolla ei ole hyvää kokemusta. Iso osa ei tiedä onko SKUL:lla toimiva organisaatio. Tästä kysymyksestä ei ole keskusteltu tarkemmin.

7 POHDINTAA KUUROJEN NAISTEN OSALLISTUMISEN EDISTÄMISEKSI

Kati Kauravaara (2018, 18) kirjoitti teoksessaan, että ajan puute, liikunnan kalleus ja kielteiset kokemukset ovat yleisiä liikkumisen esteitä. Kuurojen naisten urheiluyhteisökin on kokenut samoja esteitä.

Ennen kaikkea SKUL:n voisi olla hyvä pohtia, että miten naisten urheilu merkitsee sekä SKUL:lle että yhteisölle ja miten naisten urheiluun voi panostaa. Tasa-arvo on yksi aihe, josta voi keskustella pitkään eri elämänalueella. On hyvä pohtia, että kuinka tasa-arvo voi toteutua naisten ja miesten välillä urheilussa. Tasa-arvo tulee vasta, kun naisten urheiluun panostetaan yhtä paljon kuin miesten ja kun sitä myös arvostetaan yhtä paljon (Mård 2018). Haastatteluissa tuli myös ilmi, että naisten urheilusta tai naisten urheiluun panostuksesta keskustellaan vain, jos kun nimenomaan nainen aloittaa keskustelun. Tästä voi myös pohtia, että tapahtuuko näin ja miten naisten urheilusta voisi keskustella.

Tiedotus tuli mainituksi usein haastattelussa ja kyselylomakkeen vastauksissa. Tiedotus tulevista tapahtumista on hyvä tehdä hyvissä ajoissa. Osallistumiseen vaikuttaa hyvä tiedotus liikunnan ohjelma sisältöineen. Naisten toiveet ja niiden toteutuminen ovat yksi keskeisimmistä asioista, mikä tuli ilmi vastauksissa. Toiveita voisi toteuttaa rohkeammin. Ohjatut liikuntaryhmät ovat olleet osallistujien mieleen. Niitä on keuhuttu hyväksi ja monipuoliseksi sekä viittomakielisiä ohjaajia on keuhuttu hyväksi ja

huipuksi. Ohjatut liikuntaryhmät viittomakielellä nähdään erittäin positiivisena ja tärkeänä asiana arkielämään ja yhteisöön kuuluvuuden vuoksi. Viittomakielisen ohjaajan ohjaamat liikuntaryhmät ovat yksi selvä toiminta, joka jatkuisi aina ja saisi osallistujia mukaan. Liikuntatarjonnan toteutuminen eri tavoin on ollut positiivinen vaikutus, kuten esimerkiksi poikkeusolosuhteiden aikana SKUL tarjosi liikuntaohjausta etänä joko suorana lähetyksenä tai videotallenteina, mistä on tykätty kovasti. Näitä toivotaan lisää. Tästä tuli ehdotus mieleen, että olisiko mahdollista toteuttaa jatkossa normaaleissa olosuhteissakin myös yksi tai muutama ohjattu liikuntaryhmä etänä joko julkisesti tai yksityisesti? Näin saataisiin myös mukaan osallistujia, jotka eivät pysty tulla fyysisesti paikalle jostain syystä ja jotka liikkuisivat mieluummin omissa oloissaan, mutta kaipaisivat viittomakielistä liikuntaohjausta. Näin heitäkin huomioitaisiin.

Kyselin kyselylomakkeessa myös ehdotuksia, toiveita ja ideoita SKUL:lle ja kysymykseen sai vastata vapaamuotoisesti. Kokosin toiveet ja ehdotukset liittyen liikuntatarjontaan: viittomakielinen liikuntastarttiryhmä, liikuntaa harrastamattomille suunnattu kurssi, niin sanottu painovartijoiden tai ylipainoon liittyvä liikuntaryhmä tai kurssi, erilaisten urheilulajien kokeilua aikuisille, urheiluleiritoimintaa naisille tai aikuisille, jooga ja eritasoista liikuntaa. Toiveissa on myös monipuolisempaa liikuntaa, johon muut, jotka eivät tykkää fyysisestä kontaktiliikunnasta, voisivat osallistua mukaan. Toki on selvästi huomattu myös, että nykyään on monipuolisempaa ja laajempaa tarjontaa verrattuna aikaisempaan, minkä kannattaakin muistaa ja mistä kannattaa olla tyytyväinen. Kaivataan enemmän naisille suunnattua liikuntatoimintaa ja toivotaan SKUL:n järjestävän naisille oma liikuntaryhmä tai viikonlopputoiminta nimenomaan naisille. Silloin naiset voisivat jakaa vertaistukea ja myös tuntea kuuluvansa yhteisöön. Nämä toiveet voitaisiin ottaa vastaan ja miettiä, että miten toteuttaa nämä toiveet. Naiset pitäisivät tärkeänä asiana, että heillä olisi oma liikuntaryhmä.

Aihe yhteisöön kuulumisesta on tullut usein esiin haastatteluissa ja vastauksissa, joten se on tärkeä osa kuurojen naisten urheiluyhteisöä. Suurinpiirteisesti naiset ovat kokeneet, että heidän osallisuus toteutuu hyvin kuurojen naisten urheiluyhteisössä, ovat tasa-arvoisia muiden naisten kanssa ja tuntevat yhteenkuuluvuutta. Sekä he ovat saaneet liikunnan iloa juuri naisten urheiluyhteisöstä. Mutta osa on kuitenkin kokenut, että kuurojen naisten urheiluyhteisö on tarkoitettu vain tietylle ryhmälle. SKUL voisi

jatkossa korostaa, että SKUL:n toiminta on tarkoitettu kaikille kuulovammaisryhmille, myös muille liikkujille kuin kilpailijoille sekä tarjota sopivaa liikuntatoimintaa myös muille.

Vastaajien yksi ehdotuksista on työryhmän perustaminen naisten urheilun hyväksi. Tässä työryhmässä voisi miettiä esimerkiksi siitä, että miten voidaan houkutella naisia mukaan erilaisiin turnauksiin. Minä kannattaisin tätä ehdotusta SKUL:lle, että SKUL voisi perustaa sellaisen työryhmän naisten urheilun hyväksi, missä työryhmä voi miettiä ja luoda kehittämissuunnitelmia, ideoita ja suunnitella naisten liikuntatoimintaa. Työryhmä voisi myös miettiä miten tasa-arvo voi toteutua sekä miten tasa-arvoa voi edistää naisten ja miesten urheilussa, miten naisten liikuntatoimintaan voi panostaa ja kuinka naisten urheilun arvostus voidaan nostaa. Tällainen työryhmä voisi olla joko projektiluonteinen tai jatkuva ja työryhmä voisi myös tehdä yhteistyötä muiden järjestöjen kanssa. SKUL on Suomen Olympiakomitean yksi kumppanuusjäsenistä. Suomen Olympiakomitea on tehnyt yhdenvertaisuus- ja tasa-arvo-ohjelman, toimenpiteitä tasa-arvotyössä sekä yhdenvertaisuus- ja tasa-arvokyselyjä. Olympiakomitean yksi toimenpiteistä tasa-arvotyössä on naisten osallistumisen lisääminen järjestötoimintaan, johtamiseen ja urheiluun. Olympiakomitealta voi tilata yhdenvertaisuus- ja tasa-arvokyselyä järjestön käyttöön (Olympiakomitea). Olisiko SKUL:n mahdollista hyödyntää näitä naisten osallistumisen ja liikuntatoiminnan sekä tasa-arvon edistämiseksi? Työryhmä voisi myös miettiä ja keksiä keinoja houkutella muita naisia ja tyttöjä ympäri Suomesta eli muita kuulovammaisryhmiä mukaan toimintaan.

Ennen työryhmän perustamista SKUL voisi järjestää avoimia keskusteluja naisten urheilusta. Avoimet keskustelut voitaisiin toteuttaa sekä liittokokouksessa kokouksen edustajien kanssa että toisessa tapahtumassa kaikkien muiden kanssa.

Liikunnan ja maajoukkuetoiminnan kalleus on mainittu kyselyn vastauksissa, mitä pohdin itsekkin. Itse ehdottaisin, että varainhankinnan kehittäminen olisi yksi kehittämissuunnitelmista. Ehkä tämä saattaa olla resurssikysymys, mutta pidän tätä tärkeänä kehittämissuunnitelmana. Varainhankinnan koulutusohjelmat järjestöille sekä urheiluseuroille on tarjolla eri tahoilta, joten voisin suositella SKUL:n sekä työyhteisöä että

hallitusta osallistumaan koulutukseen, jotta liitto saisi tietopaketin, että miten varainhankinta järjestössä voisi toteutua, miten koko varainhankinta voisi onnistua kaikkien kannalta ja miten se vaikuttaisi liikuntatoimintaan. Varainhankintaahan voisi myös käyttää koko liiton liikuntatarjontaan. Sen jälkeen SKUL voisi aloittaa varsinaisen varainhankintaprojektin.

Vaikka kyselyn vastausten perusteella yhteistyö tai vuorovaikutus SKUL:n kanssa on yleensä ollut sujuvaa, mutta samalla siinä selvisi, että ei ole aina sujunut hyvin eikä suuri osa tiedä, että onko SKUL:lla toimiva organisaatio. Olen myös nähnyt usein keskusteluja, että kovin moni ei tiedä mitä SKUL:n organisaation sisällä tapahtuu ja moni kokee, että ”SKUL on tuolla kaukana”. Tästä voi miettiä, että kuinka SKUL voisi näkyä paremmin ihmisille ja koko yhteisölle. Sosiaalinen media ja sen vaikutus on korostunut nykyaikana, joten sitä voi käyttää hyödyksi tehdä SKUL:n näkyvämmäksi ja näyttää miten SKUL:n organisaatio toimii, esimerkiksi voisi esittää mitä kukin tekee.

Toiminnan johtaminen ja vetäminen on osa toimivaa ja jatkuvaa toimintaa. Kun naisten joukkue toiminnassa on tapahtunut sellaista, että kun aina yksi sama ihminen johti joukkuetta, mutta sitten kun hän vetäytyi, niin joukkue hajosi nopeasti tai joukkue ei pystynyt menemään eteenpäin. Toiminnan johtamista voisi edistää niin, että SKUL voisi perustaa johtamisen ryhmän, johon houkutellessaan johtamisesta kokeneita sekä johtamisesta kiinnostuneita. Urheilutoiminnan johtamiseen liittyvät koulutukset auttaisivat johtamistaitojen kehittämiseen.

Kuten kerroin tässä, että naisen rooli nähdään tärkeänä osana SKUL:n hallitusta ja toiminnassa sekä naisesta toimijasta hallituksessa on ollut iso vaikutus. Tällä hetkellä SKUL:n työyhteisössä on naistyöntekijöitä sekä hallituksessa on naistoimijoita, mikä on positiivinen asia. Tästä tuumin, että olisiko mahdollista, että SKUL ottaisi naiskiintiön käytäntöön, että SKUL:n hallituksessa on oltava aina nainen? Jotta hänen kauttaan naisten liikuntatoimintaa osattaisiin huomioida sekä naisosallistujat voisivat lähestyä häneen.

Lopuksi tuli myös terveisiä SKUL:lle, että panostakaa enemmän monipuolisesti muihin lajeihin ja yksilöllisiin sekä joukkuekilpailijoihin, niin hyvä siitä tulee.

8 LOPUKSI

Tämä on ollut mielenkiintoinen opinnäytetyöprosessi ja oli hienoa päästä keskustelemaan SKUL:n edustajien ja haastateltavien kanssa, että kuinka kuurojen naisten osallistumista sekä naisten liikuntatoimintaa voi edistää. Tämä koskee myös minua, sillä itsekkin kuulun SKUL:n kohderyhmään sekä olen itsekkin ollut mukana SKUL: toiminnassa.

SKUL:ssa on tapahtunut uusia tuulia viimeisten vuosien aikana, jolloin SKUL on ottanut uusia askelia hienosti eteenpäin muokkaamalla organisaatiota, tulemalla Suomen Olympiakomitean kumppanuusjäseneksi ja muuttamalla Turun toimistosta Helsingin Sporttitaloon, jossa on eri liikuntajärjestöjä. Silloin liitto saa paremmat mahdollisuudet verkostua eri lajijaostojen kanssa ja myös vahvistaa liiton profiilia. Liitolla on myös erilaisia suunnitelmia ja yhteistyökuvioita (Suomen Kuurojen Urheiluliitto 2019).

Liiton työyhteisössäkin on ollut uusia muutoksia pitkän ajan jälkeen. Liittoon on tullut muutamassa vuodessa uusi toiminnanjohtaja, liikuntakoordinaattori ja järjestöyöntekijä. Uuden liikuntakoordinaattorin kautta liikuntatarjonta on kasvanut. Uuden energian liitto!

Mielenkiinnolla seuraisin, että miten SKUL käyttäisi opinnäytetyössä ehdotettuja kehittämisehdotuksia ja myös, että ovatko kehittämisehdotukset toimivia ja miten naisten osallistuminen edistyy.

LÄHTEET

Kaarninen, Pekka & Rinne Tapani 2000. Suomen Kuurojen Urheiluliiton historia 1920-2020. Turku: (paino).

Kaarninen, Pekka 2007. Tampereen kuurojen urheiluseura ULJAS 1907-2007. Tampere: Klingendahl Paino Oy.

Nivala, Elina ja Ryytänen, Sanna 2019. Sosiaalipedagogiikka. Kohti inhimillisempää yhteiskuntaa. Helsinki: Gaudeamus. <https://www.ellibslibrary.com/reader/9789523455672>

Lundbom, Pia ja Herranen, Jatta (toim.) 2011. Sosiaalinen vahvistaminen kokemuksina ja käytänteinä. Helsinki: <https://www.humak.fi/wp-content/uploads/2014/12/humak-sos-vahvistaminen-verkko.pdf>

Tähtinen, Juhani ja Nevala Arto, 2010. Liikunnan ja urheilun muuttuvat merkitykset. <file:///C:/Users/Tina/Downloads/68172-Artikkelin%20teksti-83615-1-10-20171215.pdf>

Nivala, Elina & Ryytänen, Sanna 2013. Kohti sosiaalipedagogista osallisuuden ideaalia. Sosiaalipedagoginen aikakausikirja, vuosikirja 2013, vol 14. Viitattu 8.2.2020.

[https://www.uef.fi/documents/364780/1847612/Nivala %26 Ryytänen Kohti sosiaalipedagogista osallisuuden ideaalia.pdf/82a018a3-5foa-4c44-8937-7fd4ac2a3879](https://www.uef.fi/documents/364780/1847612/Nivala_%26_Ryytänen_Kohti_sosiaalipedagogista_osallisuuden_ideaalia.pdf/82a018a3-5foa-4c44-8937-7fd4ac2a3879)

Suomen Kuurojen Urheiluliitto 2015. Viitattu 20.5.2015. <https://www.skul.org/onko-kuurojen-huippu-urheilutoiminta-sosiaaliurheilua/>.

Suomen Kuurojen Urheiluliitto 2018. Viitattu liitto. <https://www.skul.org/liitto/>.

Suomen Kuurojen Urheiluliitto 2019. Viitattu SKUL Olympiakomitean kumppanuusjäseneksi. <https://www.skul.org/skul-olympiakomitean-kumppanuusjaseneksi/>

Suomen Kuurojen Urheiluliitto 2019. Viitattu Uuden energian liitto. <https://www.skul.org/uuden-energian-liitto/>

Suomen Kuurojen Urheiluliitto 2017. Viitattu SKUL:n tiedotustoiminta murrostilassa? <https://www.skul.org/skuln-tiedotustoiminta-murrostilassa/>

Suomen Kuurojen Urheiluliitto. Materiaalisalkku. Viitattu SKUL:n visio/strategia. https://www.skul.org/wp-content/uploads/2012/09/SKUL_visiostrategia_liittokoukous.pdf

Suomen Olympiakomitea. Viitattu Yhdenvertaisuus urheiluyhteisössä. <https://www.olympiakomitea.fi/olympiakomitea/vastuullisuus/yhdenvertaisuus/>.

Suomen Olympiakomitea. Viitattu Tasa-arvo liikunnassa ja urheilussa. <https://www.olympiakomitea.fi/olympiakomitea/vastuullisuus/tasa-arvo/>.

Mård Anna, 2018. Iltä-Sanomat. Viitattu Ruotsin mallia naisurheiluun. <https://www.is.fi/taloussanomat/art-2000001763203.html>.

Kauravaara, Kati 2018. Liikunta ja urheilu aikuisen hyvinvoinnin tukena. ASIANTUNTIJATYÖ LIIKKUJAN POLUN AIKUISUUSVAIHEESTA. Suomen Olympiakomitea. <https://www.olympiakomitea.fi/uploads/2018/09/ok-liikunta-ja-urheilu-aikuisen-hyvinvoinnin-tukena-2018-08-28.pdf>

LIITTEET

LIITE 1. SKUL:n edustajan haastattelurunko, joka toteutettiin vapaamuotoisena keskusteluna.

- Naisten liikuntatoiminta 20 vuoden aikana
- Mitä mieltä olet naisten urheilutoiminnasta SKUL:ssa ja tarjoaako SKUL tarpeeksi urheilutoimintaa naisille?
- Mikä sai sinut tulemaan SKUL:n hallitukseen?
- Millaisia kokemuksia sinulla on urheilijana SKUL:n toiminnassa?
- Miksi olet mukana SKUL:n toiminnassa?
- Onko naisia tullut paremmin mukaan toimintaan, kun SKUL:n hallituksessa on naisia? Onko sillä ollut vaikutusta?
- Onko naisten osallistuminen ollut aktiivista?
- Mitkä asiat vaikuttavat naisten osallistumiseen?
- Onko ollut helppoa saada naisia mukaan toimintaan? Mitkä tekijät ovat saaneet naiset osallistumaan aktiivisemmin toimintaan?
- Mitä haasteita olet havainnut naisten osallistumisessa?
- Milloin on ollut huippua aikaa kuurojen naisten urheilussa sinun mielestäsi?
- Käsitelläänkö SKUL:n hallituksessa naisten urheilusta?
- Mitä erityisesti haluaisit tietää tässä opinnäytetyön tutkimuksen kautta?

LIITE 2. SKUL:n toimintaan aktiivisesti osallistuneen henkilön haastattelurunko.

- Missä SKUL:n toiminnassa olet ollut mukana?
- Mitä mieltä olet naisten urheilutoiminnasta SKUL:ssa?
- Tarjoaako SKUL tarpeeksi urheilutoimintaa naisille?
- Onko naisten osallistuminen ollut sinun mielestäsi aktiivista?
- Millaisia haasteita olet havainnut naisten osallistumisessa?
- Millaisia kokemuksia sinulla on urheilijana SKUL:n toiminnassa? Saatko vertaistukea siellä?
- Miksi olet mukana SKUL:n toiminnassa?
- Mitä SKUL on antanut sinulle urheilijana?
- Koetko, että naisia on tullut enemmän tai helpommin mukaan urheiluun, kun SKUL:n hallituksessa on naisia? Onko sillä ollut vaikutusta?
- Mitkä asiat vaikuttavat naisten osallistumiseen? Onko toimintaan sitoutuminen ollut este osallistumiseen?
- On ollut puhe, että naisurheilijoilta on vaadittu enemmän kuin miesurheilijoilta. Oletko kokenut samaa vai mitä mieltä olet?
- Onko ollut tasa-arvoa SKUL:n kilpailutoiminnassa? Entä SKUL:n muussa toiminnassa?
- Ehdotuksia SKUL:n toimintaan?
- Vapaa sana

LIITE 3. SKUL:n toiminnasta ulkopuolisten haastattelurunko

- Oletko ollut mukana SKUL:n toiminnassa?
- Mikset ole ollut mukana SKUL:n toiminnassa?
- Tunnetko kuuluvasi naisten urheiluyhteisöön?
- Mitä ajattelet SKUL:n toiminnasta?
- Mitä hyvää SKUL:n toiminnassa on ollut?
- Onko SKUL:n toiminnassa ollut jotain, mistä pidät?
- Mitä kaipaisit SKUL:n toimintaan?
- Jos SKUL tarjoaisi sellaista toimintaa, mistä pidät, olisitko osallistunut mukaan?

LIITE 4. Kyselylomakkeen saateteksti.

Kuurojen naisten osallistuminen Suomen Kuurojen Urheiluliiton toimintaan

Hei arvoisat naiset! Opiskelen yhteisöpedagogiksi kansalaistoiminnan ja nuorisotyön koulutusohjelmassa Humanistisessa ammattikorkeakoulussa. Olen suuntautunut opinnoissani järjestötyöhön, jossa on muun muassa organisointia ja palvelujen tuottamista, yhteisöllisen kehittämistä, vaikuttamistoimintaa ja kumppanuuksien kehittämistä eli kehittyvää järjestötyötä.

Olen kirjoittamassa opinnäytetyötä, jonka aiheena on kuurojen naisten osallistuminen Suomen Kuurojen Urheiluliiton toimintaan. Tavoitteena on edistää kuurojen naisten osallistumista liiton toiminnassa. Kartoitan kyselylomakkeen kysymyksillä liiton toimintaa naisille naisten näkökulmasta ja naisten kokemuksia. Otan ehdotuksia vastaan, joiden avulla voisin edistää naisten osallistumista liiton toiminnassa tai liiton toimintaa naisille. Kyselyyn vastataan anonyymisti eli kenenkään nimi tai muut tiedot eivät tule ilmi kenellekään. Voitte vastata kysymyksiin turvallisin mielin. Käsittelen vastaukset luottamuksellisesti ja hävitän vastaukset, kun opinnäytetyö on valmis.

Kysymyksiin voi vastata naiset, jotka ovat joko osallistuneet tai eivät ole osallistuneet SKUL:n toimintaan. Jokaisen vastaus on yhtä tärkeä!

Jos tulee jotain kysyttävää tai minun kanssani voi myös keskustella aiheesta tai kysymyksistä laajemmin, minuun voi ottaa yhteyttä sähköpostitse:

iina.uhlenius@humak.fi

Suuri kiitos!

Ystävällisin terveisin, Iina Uhlenius

LIITE 3. Kyselylomakkeen kysymysrunko, kysymysten selitteet ja vastausvaihtoehdot.

1. Oletko ollut mukana SKUL:n liikuntatoiminnassa?

-Aktiivisesti

- Silloin tällöin
- Kerran tai muutaman kerran
- En, mutta haluaisin
- En ole koskaan

2.Mihin toimintaan olet osallistunut mukaan tai haluaisit osallistua?

Voi valita useamman vaihtoehdon.

- Urheiluleirit
- Muut kurssit, retket ja leirit
- Ohjatut liikuntaryhmät
- Turnaukset (SM, CUP, muut turnaukset)
- Maajoukkutoiminta
- Muu

3.Oletko osallistunut tai haluaisitko osallistua mieluummin yksilö- tai joukkueliikuntatoimintaan?

Tai mihin liikuntatoimintaan? Mihin liikuntatoimintaan olet osallistunut? Jos et ole osallistunut mukaan aikaisemmin, mutta haluaisit osallistua, niin mihin liikuntatoimintaan haluaisit osallistua?

- Yksilöliikunta
- Joukkueliikunta
- Molemmat
- Muu, mikä?

4.Aiotko osallistua jatkossa SKUL:n liikuntatoimintaan?

- Kyllä

-En tiedä

-En

5.Jos vastasit et tai et tiedä, niin onko tähän syy? Mikä syy?

6.Onko ollut haasteita osallistua SKUL:n liikuntatoimintaan? Mitä haasteita on ollut?

7.Kerro myös, että miksi olet ollut mukana SKUL:n liikuntatoiminnassa? Mitä on ollut parasta?

8.SKUL JA LIIKUNTATOIMINTA

Valitse jokaisesta rivistä vaihtoehto, että missä määrin olet samaa mieltä tai eri mieltä seuraavien väittämien kanssa.

1 = Täysin eri mieltä 2 = Jokseenkin eri mieltä 3 = En osaa sanoa 4 = Jokseenkin samaa mieltä 5= Täysin samaa mieltä

-SKUL:n liikuntatoimintaan on ollut helppoa osallistua.

-SKUL tarjoaa tarpeeksi liikuntatoimintaa naisille.

-Sinun tai naisten toiveet on otettu huomioon.

-Sinua tai naisia on tuettu hyvin eri liikuntatoiminnassa.

-Sinulla on hyviä kokemuksia SKUL:n liikuntatoiminnasta eri tasolla.

-Yhteistyö tai vuorovaikutus SKUL:n kanssa on ollut sujuvaa.

-SKUL:n organisaatio on toimiva.

9.Koetko kuuluvasi kuurojen tai kuulovammaisten naisten urheiluyhteisöön?

Millaisia kokemuksia sinulla on kuurojen tai kuulovammaisten naisten liikuntayhteisöstä? Esimerkiksi saatko vertaistukea sieltä?

10. Millaisia kokemuksia sinulla on SKUL:n liikuntatoiminnasta tai yhteistyöstä SKUL:n kanssa?

11. Mitä liikuntatoimintaa SKUL on tarjonnut hyvin?

12. Mitä liikuntatoimintaa SKUL ei ole tarjonnut tarpeeksi? Millaista liikuntatoimintaa kaipaisit?

13. Ehdotuksia, ideoita tai toiveita SKUL:lle?

14. Vapaa sana